

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Käytöstä poistuvat lasikuituveneet ympäristöhaasteena

Henna Rinne, erityisasiantuntija

Ympäristöministeriö

Vesi- ja luontoympäristöosasto

Vesien- ja mertensuojeluyksikkö

15.4.2025

Suomi veneilymaana

- Tuhansien järvien maa, jolla pitkä rannikkoalue ja laajoja saaristoalueita, paljon kesämökkejä
- Traficom (2017,2024) mukaan Suomessa on noin 1,2-1,7 miljoonaa venettä, luvut epävarmoja
- Suurin osa veneistä on pieniä veneitä
 - Soutuveneitä, kanootteja, kajakkeja, pieniä perämoottoriveneitä (max 20 hv moottori)
- Venerekisteri:
 - Sisältää veneet $\geq 5,5$ m, ≥ 20 hv moottorit
 - Rekisterissä noin 250 000 venettä, 60 % rekisterin veneistä on lasikuituveneitä.

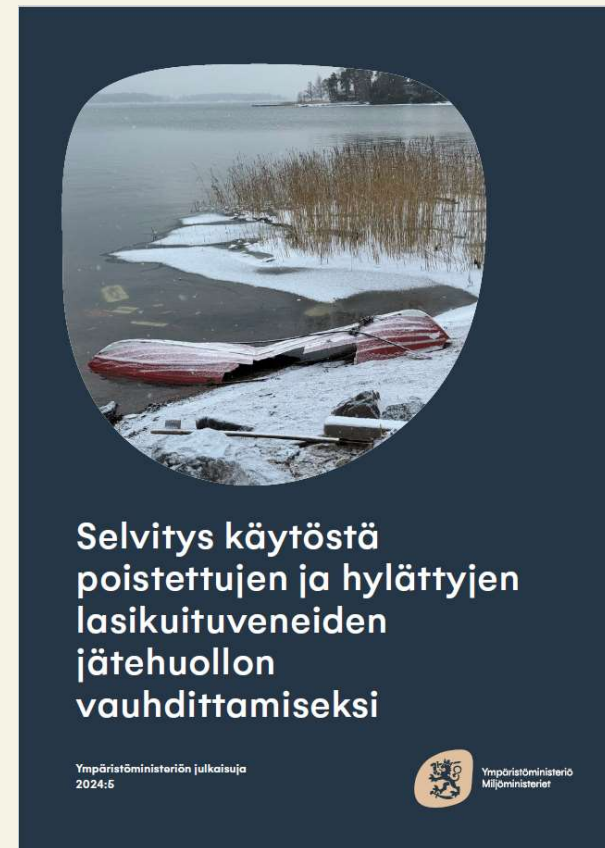
Hylätyt ja käytöstä poistetut veneet ongelmana

- Hylätyt ja käytöstä poistetut veneet ongelmallisia meren ja järvien rannoilla; esteettinen haitta, mikromuovi, muut haitalliset aineet
- Lasikuituveneitä rakennettu 1960-luvulta lähtien, valmistusmäärät huipussaan 1970-luvulla / 80-luvun alkupuolella → jätehuollon ja kierrätyksen tarve kasvussa
- Jätelaki määrittelee siivousvastuut:
 - Veneen omistaja (rekisteröimättömien pienten veneiden osalta ei useinkaan ole mahdollista saada selville)
 - Alueen omistaja (jos kustannukset eivät ole kohtuuttomia)
 - Kunta
- Mikäli selvästi hylätty/kadonnut vene löytyy, sovelletaan löytötavaralakia

Selvitys käytöstä poistettujen ja hylättyjen lasikuituveneiden jätehuollon vauhdittamiseksi

- Toimenpide merenhoidon toimenpideohjelmassa 2022-2027
- Kyselyn teki konsultti Macon Oy vuonna 2023, julkaistu alkuvuodesta 2024
- Keskittyi pääosin pieniin veneisiin
- Kohdennettu Itämeren rannikolla sijaitseville kunnille

Jätehuoltojärjestelmä veneille on olemassa

- Pienet veneet voi viedä (omistajan toimesta) kunnalliseen jätehuoltoon, isommat veneet isommille jätehuoltoasemille. Hinta perustuu painoon tai tilavuuteen, hinta vaihtelee alueittain
- Kierrätykseen olemassa vaihtoehtoja (mm. sementtireitti), useimmat veneet kuitenkin poltetaan tällä hetkellä energiajätteenä tai viedään kaatopaikalle
- Pidä Saaristo Siistinä ry on järjestänyt käytöstä poistettujen veneiden keräilyä Saaristomeren alueella yhteistyössä LSJH:n kanssa
- Keskittyy etenkin saaristoalueille, joilta veneiden kerääminen ja kuljettaminen jätehuollon piiriin on vaikeaa

Selvityksen tavoitteet ja menetelmät

Päätavoitteet

- Arvio käytettyjen veneiden määrästä (pääpaino pienissä veneissä)
- Tunnistaa pullonkaulat, jotka liittyvät erityisesti romuveneiden keräykseen, mutta myös jätehuoltoon
- Suositukset parhaista käytännöistä veneiden keräyksen ja jätehuollon edistämiseen

Menetelmät

- Kysely suurelle yleisölle (605 vastausta)
- Kysely asiantuntijoille (99) + asiantuntijahaastattelut
- Jätehuoltoalan haastattelut
- Haastattelut ja kirjallisuusselvitys keräys- ja jätehuoltojärjestelmistä muissa valituissa Euroopan

Käytöstä poistuvien veneiden määrät ja keräyspotentiaali

- Laskelmissa käytettiin 720 000 komposiittivenettä (60 % vuonna 2017 arvioiduista 1,2 miljoonasta veneestä)
- Vanhojen veneiden määrän arvioinnissa käytettiin erilaisia menetelmiä
 - Venerekisteri: 0,1% veneitä / vuosi käytöstä poistettu → 120
 - Finnboatin näkemys: 0,2 % soutuveneistä poistuu vuosittain käytöstä → 800
 - Yksinkertainen elinkaarianalyysi: kun käyttöiän oletetaan 50 vuotta → 14 400
- Myös keräyspotentiaalia arvioitiin veneiden määrän ja muissa maissa saavutetun keräyksen tehokkuuden perusteella, mm. Norja
 - Keräystehtokkuuden arvioitiin olevan 0,5 % (jos keräyksen parantamiseksi ryhdytään toimenpiteisiin) → 3600 venettä/vuosi

Poimintoja kyselytuloksista

- Käytöstä poistettuja / hylättyjä veneistä löytyy useimmiten rannoilta, joko yhteisiltä alueilta tai omilta pihoilta
- Suurin osa oli pieniä lasikuituveneitä (alle 5,5 m), iältään 20-40 vuotta
- Valtaosa ihmisistä ei tiennyt, miten veneiden jätehuolto toimii
- Tiedon puute, kuljetuksen vaikeus ja kustannukset, ja jätehuollon kustannukset tunnistettiin tärkeimmiksi pullonkauloiksi, myös epäselvät vastuut
- Keräyskampanjat, ilmainen jätehuolto, parempi viestintä ja romutuspalkkio tunnistettiin parhaiksi vaihtoehtoiksi veneiden keräyksen parantamiseksi
- Jätehuollosta ollaan valmiita maksamaan jopa 100 euroa
- Veneet pääosin romutetaan ja poltetaan palavana jätteenä
- Jätteenä päätyvien veneiden määriä ei tilastoida systemaattisesti jätehuoltolaitoksissa
- Jätehuoltoyritykset käyttävät harvoin ”sementtireittiä” – sitä joko ei tunneta tai jostain muusta syystä ei käytetä (esim. kustannukset)

Suosituksat jätahuollon edistämiseksi

- Enemmän + parempaa viestintää ja tiedon jakamista jo olemassa olevan jätahuoltojärjestelmän tuntemuksen parantamiseksi, mahdolliset kampanjat
- Veneiden maksuton jätahuolto, vastuu kunnilla
→ kustannukset katetaan kunnallisilla jätemaksuilla
- Vastuu venekuljetuksista kunnilla → Kustannukset kattaa veneen omistaja tai jätemaksuilla
- Romutuspalkkio; valtion tuki, jolla kannustetaan ihmisiä viemään veneensä jätahuoltoon

Ei suositella selvityksen mukaan

- Rekisteröinnin laajentaminen kaikkiin veneisiin
 - Byrokraattinen, siirtyminen "käytössä olevasta" veneestä käytöstä poistetuksi usein todennäköisesti asteittainen prosessi → ihmiset eivät välttämättä ilmoita rekisterille tilan muutoksesta
- Laajennettu tuottajavastuu
 - Sopivampi tuotteille, joiden elinkaari on lyhyempi
 - Byrokraattinen ja kallis ylläpitää

Tiedotusta lisätään tulevana kesänä

- Ympäristöministeriö järjestää viestintätempauksen alkukesästä (alustava ajankohta 5.6.) yhteistyössä Traficom, Pidä Saaristo Siistinä ry:n ja Suomen Kiertovoiman (KiVo) kanssa
- Mukaan viestimään ja tietoa levittämään kutsutaan myös muita sidosryhmiä (mm. Finnboat, SPV, Kuntaliitto jne.)
- Viestintää suunnataan sekä
 - jätehuoltoyhtiöille (lasikuidun kierrätyksen edistäminen) että
 - suurelle yleisölle (olemassa oleva jätehuoltojärjestelmä, vastuukysymykset)
- Kannustetaan kansalaisia ja yhdistyksiä myös järjestämään paikallisia keräystempauksia.
- Kukkianjärven hanke toimii hienona esimerkkinä paikallisesta aktiivisuudesta rantojen siistimiseksi!

Kiitos!

henna.rinne@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment